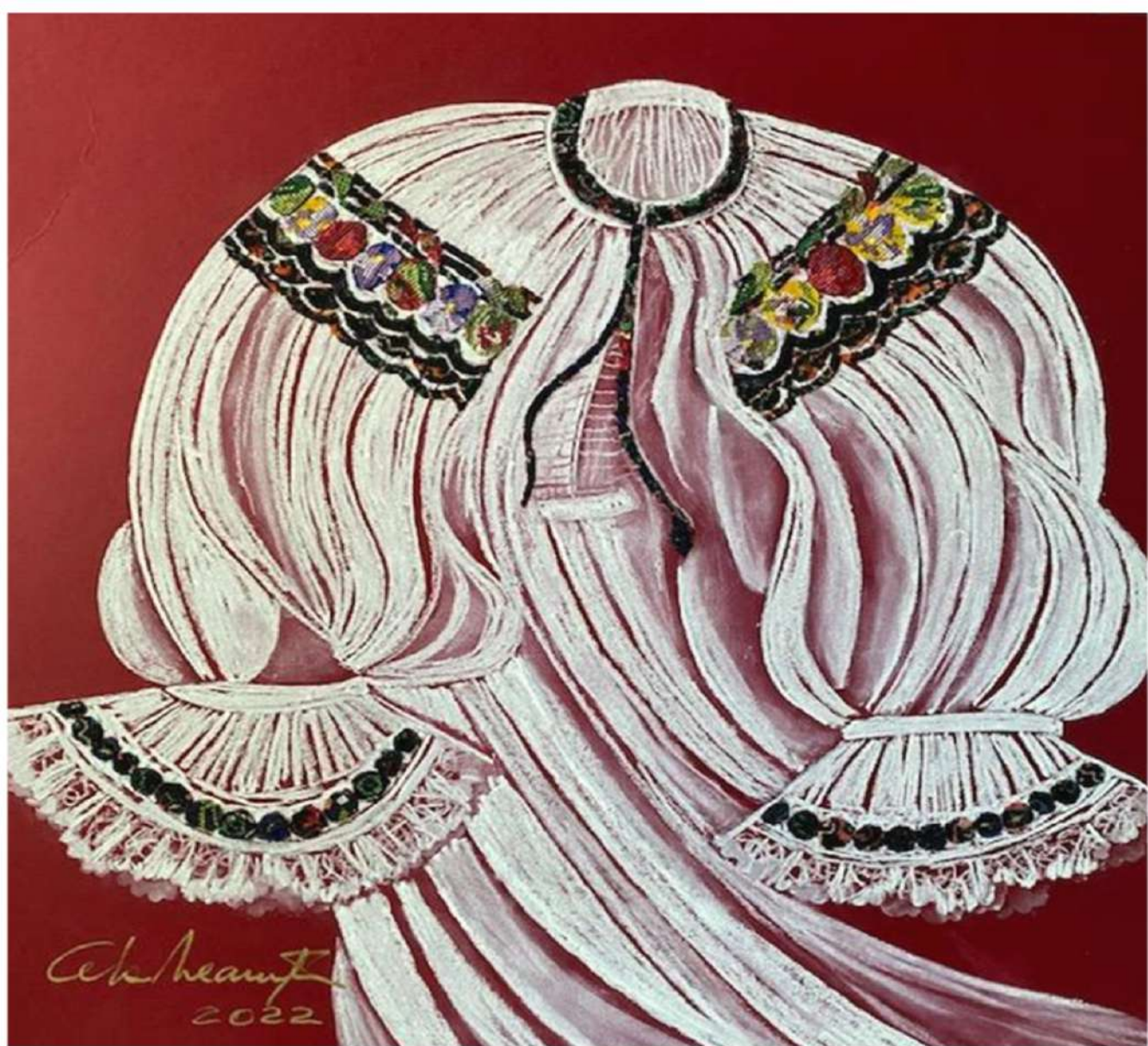
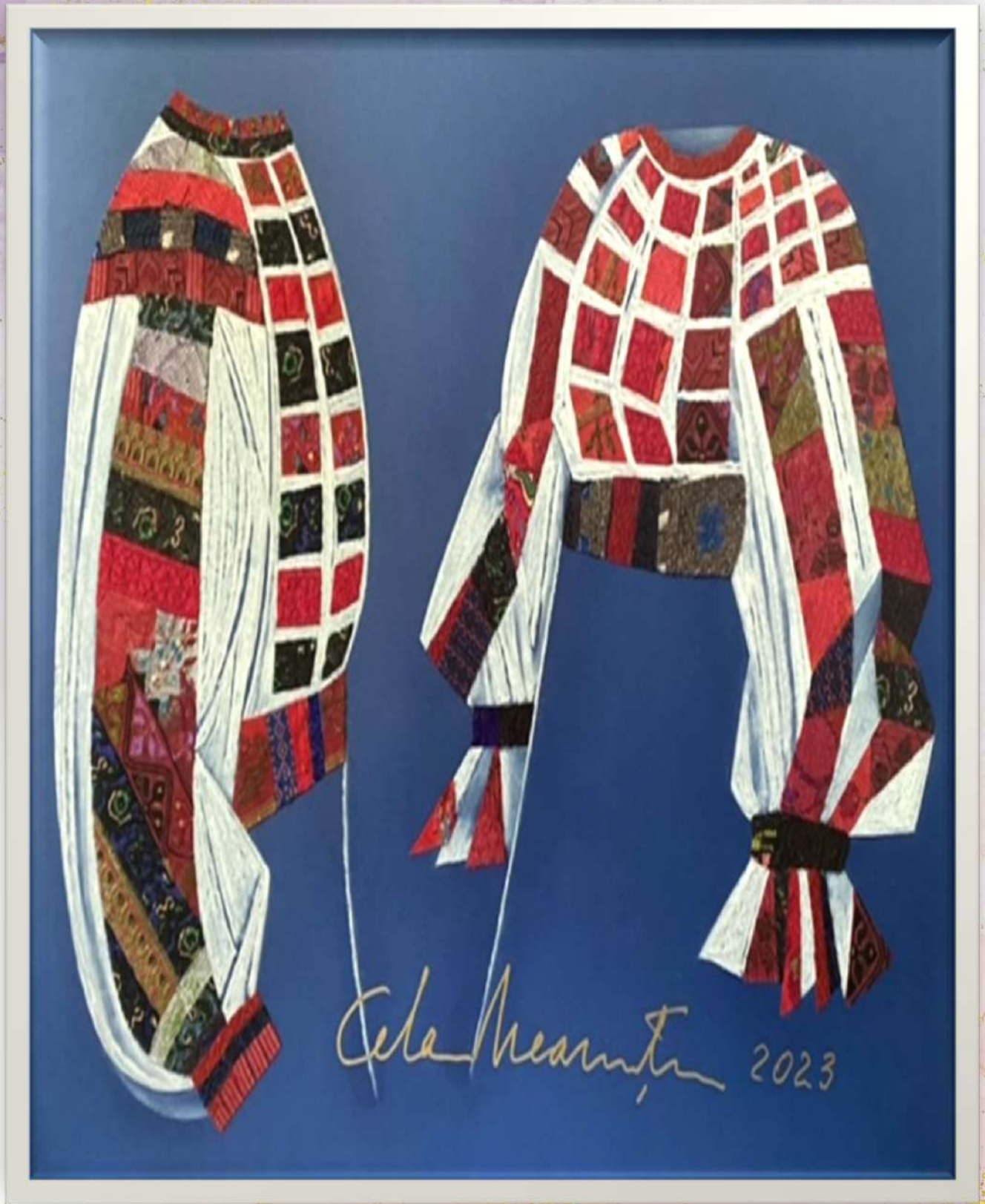

Perspective

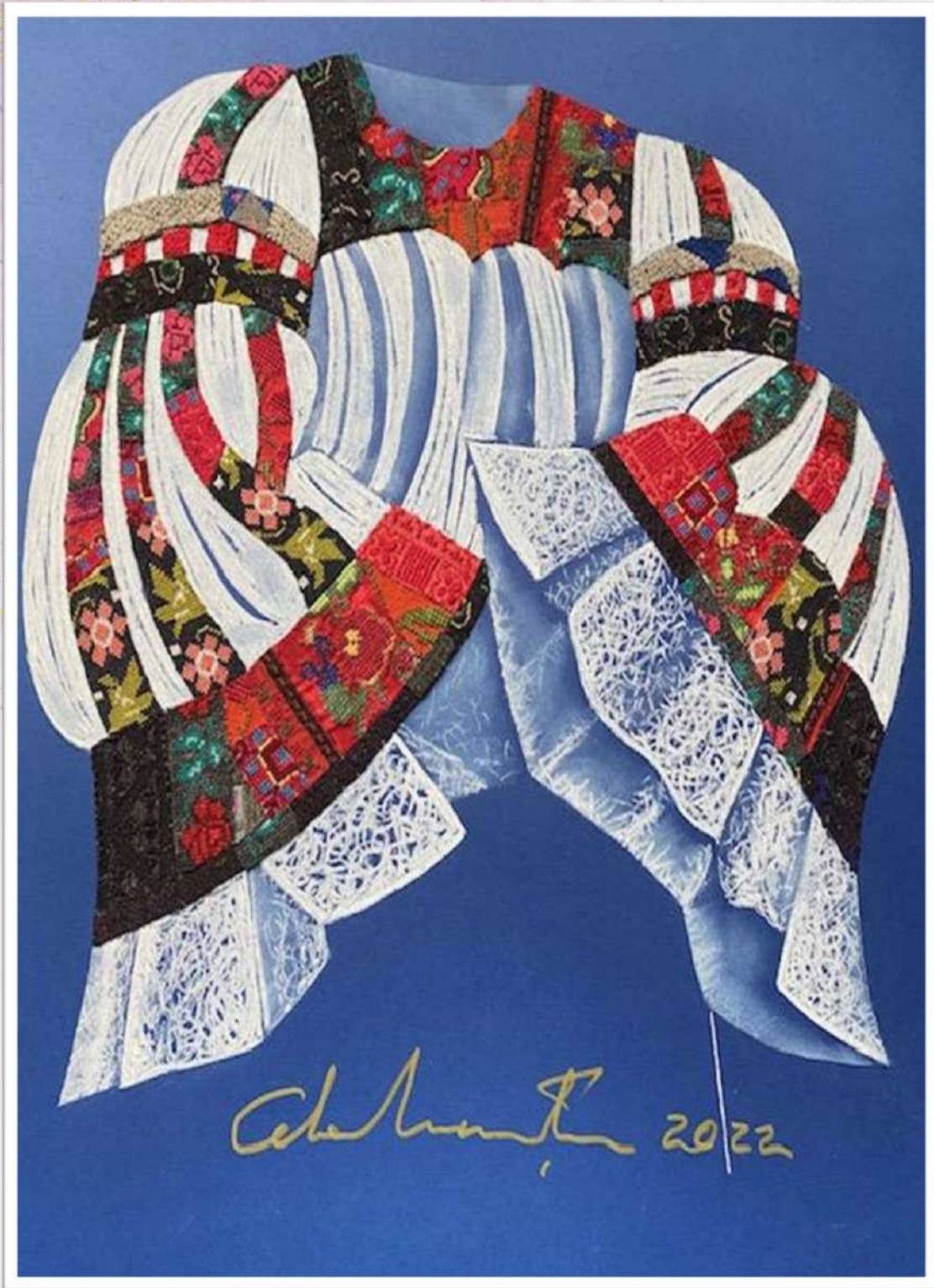

Liceul Teoretic *Comandor Alexandru Cătuneanu*
Lunca Cetățuiei, Iași

SUPLIMENT – Nr. 1 (26) / 2023

ISSN 2457-3345
ISSN-L 2457-3345

PERSPECTIVE
(SUPLIMENT DE REVISTĂ)

**CELA NEAMȚU, DOMNIȚA TAPISERIEI
ROMÂNEȘTI**

PERSPECTIVE

**Revista Liceului Teoretic *Comandor Alexandru Cătuneanu*,
Lunca Cetățuiei, Iași
Nr. 1 (26) / 2023 – NUMĂR SPECIAL
An școlar 2023-2024
TABĂRA DE CREAȚIE ARTISTICĂ
CELESTA CURĂTURĂ
Ediția a X-a, 19 – 25 iunie 2023**

**Editura PIM
IAȘI**

Responsabil număr / proiect conceput de
Prof. dr. Cristina SCARLAT

Liceul Teoretic „Comandor Alexandru Cătuneanu”,
Lunca Cetățuiei, Iași
Director: prof. Luminița LUPU

Tehnoredactare & Design: prof. Dorina Rotariu

Contact:

Telefon/Fax: 0232 296 492

email: luncacet@yahoo.com

web: www.catuneanu.ro

Perspective (Lunca Cetățuiei): ISSN 2457-3345
ISSN-L 2457-3345

INTERVIURILE REVISTEI

Tapiseria – artă a zborului și a culorii

Interviu cu Cela Neamțu, „domnița tapiseriei românești”

Elevă Briana Nechita, cl. a VII-a A
Elevă Denisa Stângaciu, cl. a VII-a B
Elevă Sinescu Laura, cl. a VII-a B
Documentare: Elevă Rusu Daria, cl. a VI-a B
Galerie foto: Elevă Crina Andriescu, cl. a VII-a B.
Arhiva personală Cela Neamțu.
Îndrumător: prof. dr. Cristina Scarlat

Cela Neamțu¹

Cela Neamțu, născută pe data de 16 iulie 1941 în localitatea Picioru Lupului, județul Iași, a arătat consecvență domeniului și practicilor alese: tapiseria și tehnica haute-lisse (pe gherghef vertical), „aceeași de la Penelopa încoace”, după cum mărturisește artista, adăugând că „marile diferențe sunt date de structura textilă” și de „modalitatea de a obține cu acul un efect de broderie”. A inventat însă, spre folosul nostru, fereastra cu lumină, o modalitate de a sparge reprezentarea bidimensională, de a deschide (prin arcade a căror puritate formală este subliniată de motivul decorativ al torsadei) punți către spațiul de adâncime și misterele sale, de a institui o subtilă dialectică aproape-departe, de a face cât mai pregnante (și chiar de a nimba) întrupările așezate în prim plan și de obicei într-un contre-jour lipsit de umbre sau ascunzișuri.

Artizanatul autentic românesc are, încă, reprezentanți de seamă în toate regiunile istorice ale țării, fiind una din emblemele culturale cu care ne putem arăta cu mândrie obrazul pe scena largă a lumii.

¹ Armașu G., *Artizanatul autentic românesc*, Revista *Perspective*, Nr. (23)/ 2022, Tabăra de creație artistică *Celesta Curătură*, p. 86, 2022.

-Doamnă Cella Neamțu, cum a ajuns Căminul cultural al Comunei Ciurea să vă poarte numele?

-Nu știu! Nu știu cum! M-am născut pe locurile alea, le-am iubit dintotdeauna și le iubesc în continuare.

Trăiesc și muncesc din 59 la București, dar acolo respir altfel și, când simt că trebuie să-mi încarc bateriile, fug la Iași imediat.

Adică la Picioru' Lupului. Și munca depusă de o viață, peste 60 de ani de muncă de creație, probabil numele meu s-a impus și ideea i-a venit domnului primar al

Comunei Ciurea, Cătălin Lupu. M-am simțit onorată că mă întorc înapoi, acasă, cu

valori spirituale. Nu am plecat niciodată de tot, mereu m-am întors.

Chiar dacă stau în București și gândul îmi zboară la frunză sau pomul din colțul prispei, deja am altă stare.

-Care este satul natal în care ați copilărit?

-Picioaru' Lupului, de lângă Curățuri. Acolo am absolvit clasele primare la școala din Picioaru' Lupului, care acum e frumos renovată. 1948-1949 clasa întâi și, vă dați seama, vremuri fix după război... E greu să povestim. Mă străduiesc să-mi aduc aminte, ca omul căruia îi place să-și aducă aminte de lucrurile frumoase. Au fost o frumusețe, cele trăite atunci.

-În ce an ați fost aleasă membru în "International Textile Network"?

-A fost în 1986. Am avut în anii 1985-1989, foarte multă prezență în afară. Tapiseriile m-au plimbat, nu eu. Eu, persoana fizică, plecam foarte greu din țară, dar grație tapiseriilor, cu eforturi foarte mari, reușeam să mai

plec și eu pe ici, pe colo. Odată ce intri pe orbită internațională, ești văzut, ești urmărit, ești apreciat și probabil datorită aprecierilor, am ajuns membră ITN și am activat, ceva ani, până în anul 1995; chiar membru corespondent al acestei rețele a revistei textile.

-Cum ați ajuns să fiți aleasă?

-Păi nu știu. Ei m-au ales pe mine. În urma aprecierilor lucrărilor mele peste tot în lume pe unde erau acțiuni, manifestări cu expoziții de

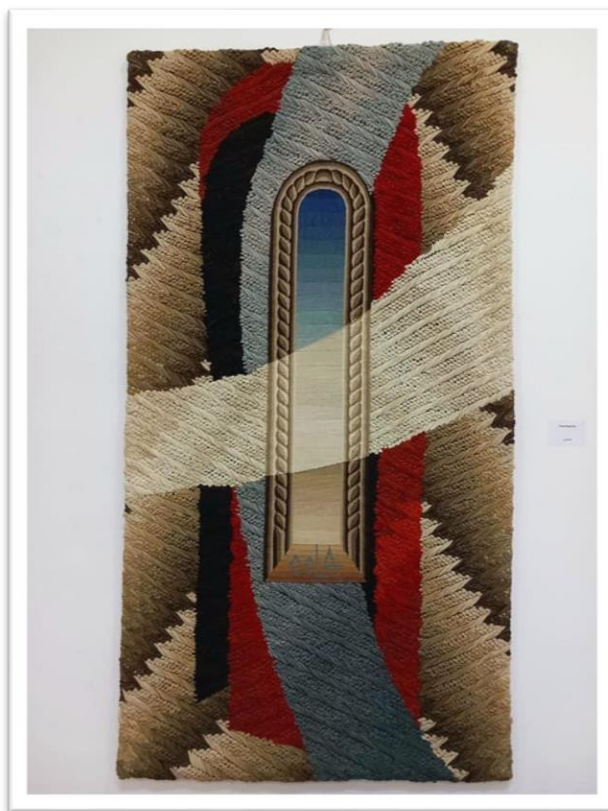

tapiserie, eram și eu acolo prezentă, am primit aprecierile care au atârnat de-a lungul timpului.

-Au fost momente când ați simțit nevoia să renunțați?

-Nu există așa ceva! Nu există! Munca mea este o muncă a pasiunii. Fără pasiune, eu nu aș fi făcut nimic și eu mă știu de mică, că desenez. Să știți că toți copiii sunt foarte talentați. Toți desenează. Toți colorează, dar, crescând, evoluția lor diminuează bucuria acestui joc. De ce? Scade pasiunea. În copilărie colorezi și desenezi în joacă - copil fără joacă nu există. Pe parcurs nu te mai joci, trebuie să fim serioși, să-nveți doar la

matematică sau la fizică și nu mai desenezi. Dacă ai fi stăpânit de o oarecare pasiune, ai desena în continuare. Eu m-am dus după primele 4 clase la Iași, la Liceul „Oltea Doamna”. Am terminat liceul în 1959 și eram membră a Cercului de Istorie al orașului Iași. De ce? Pentru că desenam portrete de domnitori și mănăstiri. Eu am făcut liceu teoretic, nu am făcut liceu de artă, ca să mă pregătesc pentru mâine, să mă fac

artist plastic, dar pasiunea m-a împins foarte mult, făcând desenele mereu la cercul de istorie, portrete și mănăstiri, peisaje diverse. Era un fel de exercițiu, exact ce făceau colegii mei la școala de arte. Bine, cu diferențe mari. Eu lucram lăutărește, ca amator. Nu știam un alfabet al desenului grafic.

-Ce v-a motivat să vă începeți cariera în tapiserie?

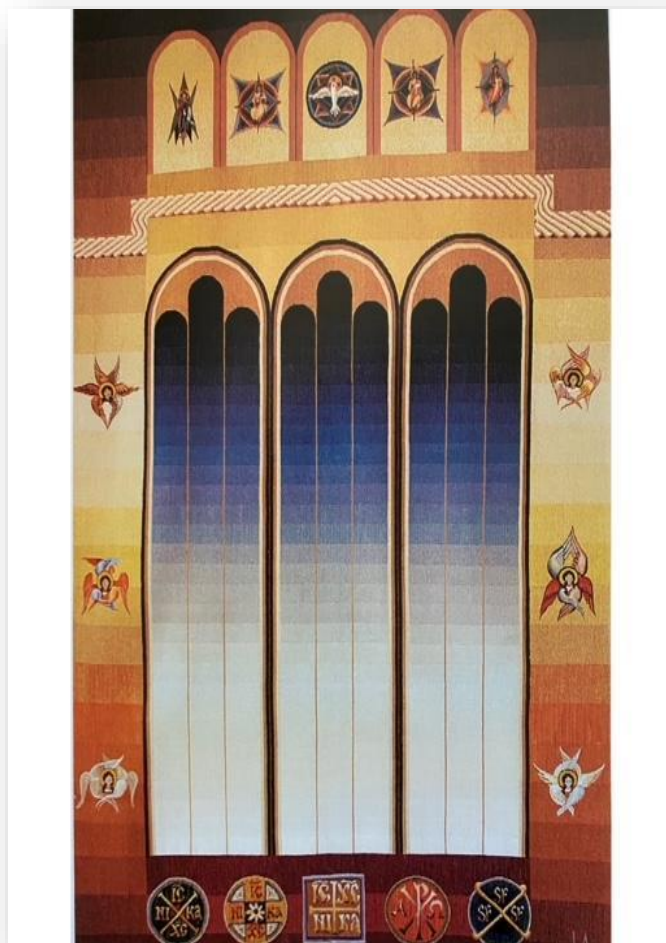
-Ca elevă, în 1957, profesoara noastră de istorie, profesoară model, ne-a dus la Putna. A fost o mare sărbătoare; m-am dus acolo cu un desen mare de 100x70 cm, vedere spre mănăstirea Putna și abia acolo am deschis ochii oarecum, dar nu înțelegeam mare lucru, eram în clasa a IX-a. Am luat contact cu broderia medievală. La Putna este un excepțional muzeu de Artă textilă și carte religioasă, și costume. Artă textilă medievală este excepțională, rivalizează cu Marele Muzeu „VICTORIA and ALBERT” de la Londra, este foarte, foarte dotat. Atunci nu prea înțelegeam. Am terminat liceul, m-am dus la facultate, dar n-am intrat din prima. Am dat și la medicină între timp. Un an am stat la Iași, am învățat să desenez, iar în '60 am plecat la București, la facultate, și de astă dată, am intrat. Am făcut șase ani, dar primii doi ani ne plimbam prin toate secțiile și aveam libertatea să optăm să facem ce ne place și încercam din toate acelea, și am rămas la Secția TEXTILE. În 1965 am făcut documentarea pentru lucrarea de diplomă, la Putna, dobândisem altă înțelepciune, priveam altcumva, cu alți ochi, broderia

medievală, aveam o bucurie și o pasiune a lucrului. Am zis: „m-am legat pe viață, aproape” și am rămas robită „punctului de Putna.”

-Sunteți mândră de ce ați făcut până acum?

-Există o mândrie, o bucurie interioară, dar mândria ține de fală, ține de altceva. O bucurie interioară există, o satisfacție interioară există! Încă lucrez, mi-am dus la Centrul Cultural din Ciurea: lucrări de tapiserie, colecția de artă populară, am mutat și atelierul cu ghergheful cel mare, că mai am unul micuț. Tapiserie, de dimensiuni mari, o poți lucra numai prin comandă. Au fost perioade bune, se dădeau comenzi de tapiserie. Tapiseria aparține peretelui și, când faci o pictură în tehnica mozaic sau frescă, tapiseria este o piesă țesută și nomadă, trebuie să ai perete dat, interiorul dat. Mozaicul rezistă pe perete exterior pentru eternitate, tapiseria nu! Poți să-i schimbi peretele, poți să-i schimbi destinația, locul.

-Vă expuneți adesea sentimentele în tapiserie?

-Cred că da. Cred că da, în general m-am apropiat de elementul cel mai drag mie, fereastra și pasărea, bineînțeles. Fereastra este mijlocul meu de a privi Lumea. Eu mă uit prin propria fereastră și nu o să vezi în fereastra mea nori, doar cer senin, lumină. Fără lumină nu poți să exiști. Și lumina ce este? Bucuria de a exista. Bucuria de a trăi. Bucuria de a

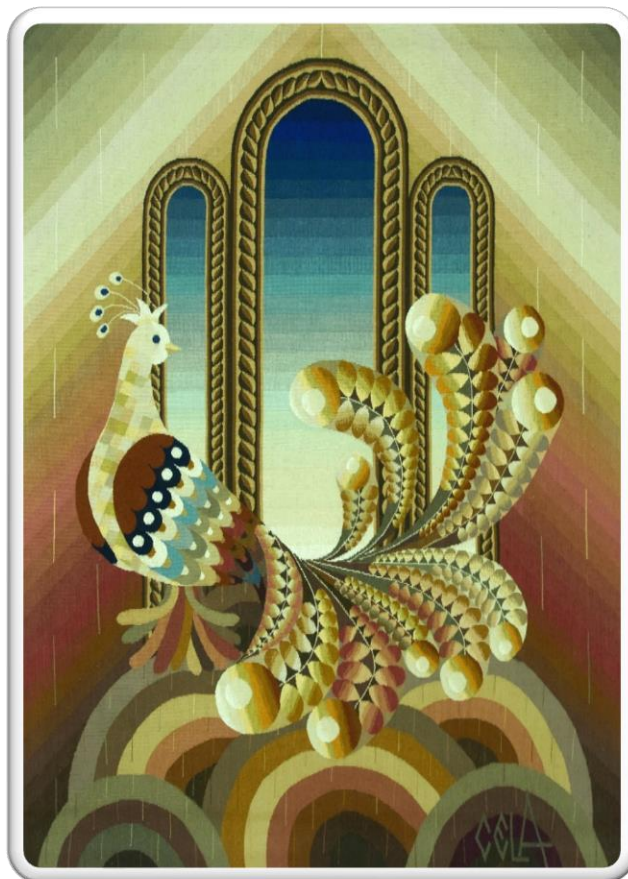
lupta cu tine, nu cu celălalt, nu lupta cu arma cot la cot, trântă la trântă, ci o luptă de asta, de competitivitate, cum se cheamă, de câștig reciproc, căci, dacă tu câștigi, și eu câștig, chiar dacă unul din noi pierde, câștigăm experiență.

-Pasărea din lucrările dumneavoastră ce simbolizează?

-Pasărea este simbolul artei populare. În toate basmele noastre și în toată arta populară scrisă, desenată sau pictată, elementul de bază este pasărea. Și pasărea este un personaj de basm făcătoare de bine. Miraculoasă, fabuloasă, se poate transforma în Zână. Elementul miracolului și, în fond, ce să fac cu firul de lână? Stau și mă joc de dimineață până noaptea cu firul de lână, până îl transform în miracol! Ce înseamnă? Fac o codiță sau o frunză sau o pasăre. Cu ce? Cu un fir de lână. Lucrez din bucurie.

-Ce moment v-a marcat ca artist?

-Onorurile internaționale, cred că e uman. A propos de mândrie, e ceva aici, onoarea mare a fost prezența mea la Bienala Internațională de Tapiserie la Lausanne, ediția a XIII-a, în 1987. Pentru mine a fost o competiție internațională. Am trimis material de prezentare, de cinci ori, ca să intru a cincea oară. Era o manifestare unică în lume, un fel de seismograf al mișcării internaționale în tapiserie; participau 1500 -

2000 de artiști și intrau 50, nu mai mult. Și în '87 marele noroc cu bunul Dumnezeu, am intrat cu o broderie. Erau lucrări mari, dimensiunea era peste 6 m². Și am reușit să mă duc personal la vernisaj. Am trăit o excepțională bucurie și m-am simțit ca un om-artist. Începeam să mă îndrăgesc, să mă conving că merita efortul meu. Prezentasem tehnica broderiei, cu „punctul de Putna” inspirată din broderia medievală și tehnica haute-lisse. Era ceva nou sub soare! După ce m-am întors, m-am dus direct la Putna să-i mulțumesc bunului Dumnezeu că am ajuns cu asemenea onoare. Următoarea onoare a fost în 2006, „Salonul Artiștilor Francezi”, la Grand Palais, Paris, când am primit medalia de aur pentru tapiserie. A fost iarăși o onoare. Acestea sunt bucurii ale artistului, le trăiești ca o unică emoție.

-Sunteți mulțumită de lucrările pe care le-ați făcut până acum?

-Există oarece mulțumiri de sine. Ce să fac? Să mă revolt că n-am făcut bine? Nu. Adică am primit un credit uman de la colegi, de la profesioniști, de la criticii de artă, de la iubitorii de frumos, Premiul pentru întreaga carieră artistică din partea ACADEMIEI ROMÂNE.

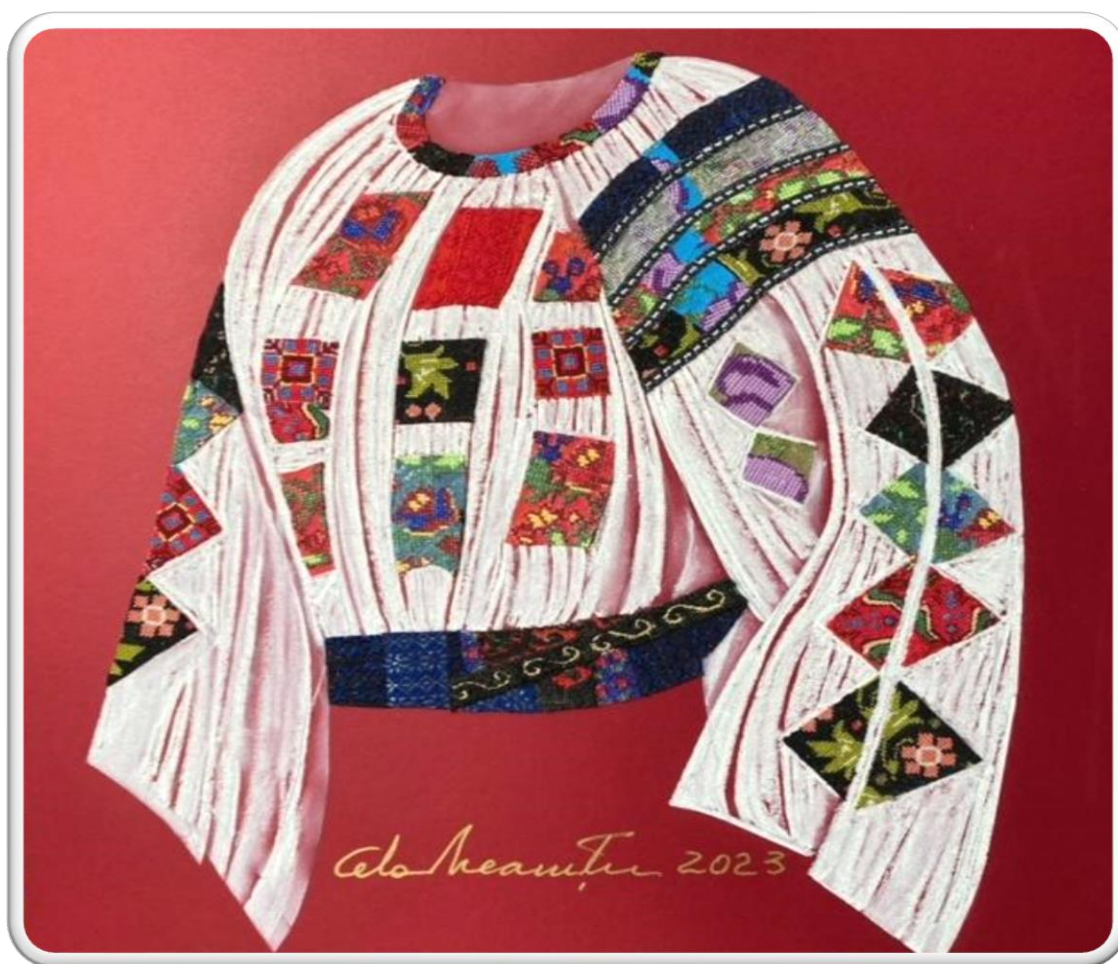
Faptul că orbita Internațională a reușit să găsească un loc pentru mine, există o satisfacție a muncii.

-V-ați gândit că o să deveniți un tapisier renumit în comuna noastră?

-Nu.

-Ați fost descurajată în copilărie?

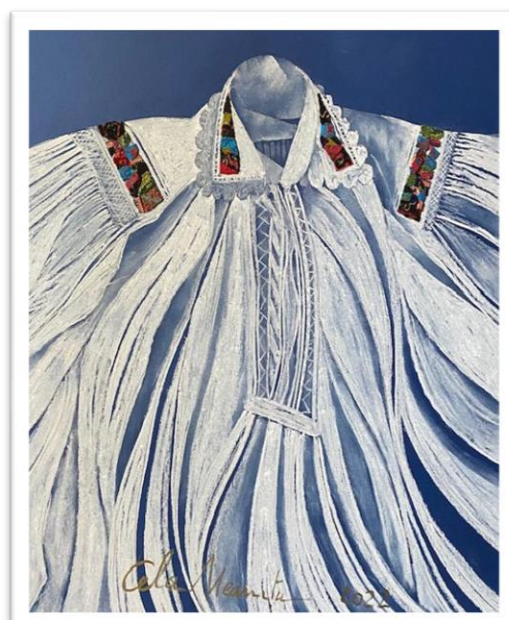
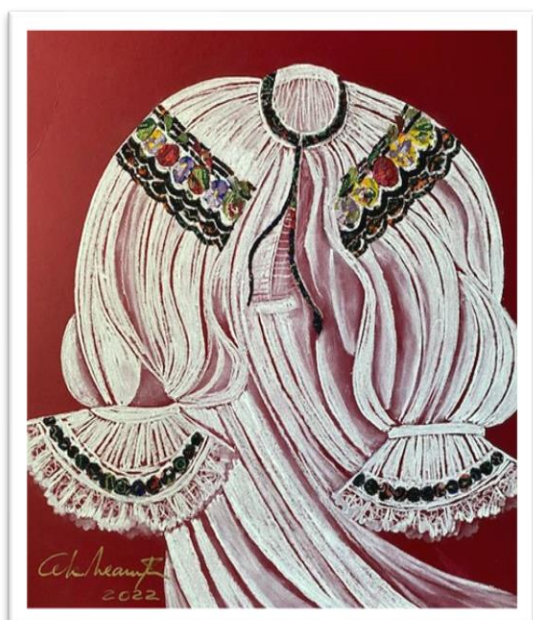
-Descurajată, nu. În general eu am fost mai protejată, mai răsfațată, pentru că mereu... nu făceam rele, nu zburdam cu copiii sau cu verișorii în vacanțe. Era balamuc la noi pe cerdac, săream în sus, dar eram mai retrasă. Și de ce? Pentru că desenam. Bine, îmi dădeau bobârnace, se

suiau în pom, săreau peste mine, dar eu desenam, coloram și sigur că doreau foarte mult să mă antreneze și pe mine la nebunii. Am făcut la vremea mea, dar nu foarte mari.

-A ajuns tapiseria dumneavoastră și în alte județe?

-Păi cum să nu? Abia acum a ajuns la Iași. La Ciurea în 2019, când s-a deschis Centrul, dar tapiseria mea a plecat în lume mai demult. Cum să nu ajungă în alte județe? În primul rând, sunt prin muzee acum. Eu nu mai am lucrări. Dacă vii la mine în atelier, nu mai am. Atelierul meu este unde sunt eu acum, în sufrageria apartamentului. Dacă mă inviți să îți fac o expoziție, eu refuz. N-am lucrări și lumea mă întreabă: „cum de nu aveți lucrări?” Păi sunt la muzee, eu nu le depozitez. În general, eu nu am făcut o ladă de zestre să le depozitez. Sunt lucruri pe care le-am făcut să se bucure celălalt, adică vizitatorii, cei care iubesc arta. Și sunt muzee: Iașul are, Bârladul are, Galațiul are, Buzău, Suceava, Muzeul de Artă din Cluj, București și nu numai. Peste tot sunt lucrări, și în alte țări.

-Unde ați urmat cursurile?

-La București. Cursurile de artă plastică le-am făcut la București. Atunci se chema Institutul de Artă Plastică „Nicolae Grigorescu”, la care am studiat 6 ani.

-Cum v-ați simțit când ați fost numită „Măiastra tapiseriilor românești”?

-Eu chiar am zâmbit. Am zâmbit în sensul în care acum toată lumea se adresează cu Maestre. Maestre în sus, maestre în jos, toată lumea e maestru.

Ei, trebuie să ne scuturăm zdravăn, să vedem cine rezistă la cuvântul maestre. Nu m-a flatat. Am rămas așa, Măiastra. Presa, mass-media, ei te fac în fel și chip. Îți atribuie diverse însușiri, dar am rămas uimită, deseori, ce epitete pot atribui artiștilor sau scriitorilor. Fantezie cât cuprinde. O fi și un miez de adevăr, dar nu cad pe spate la asemenea complimente.

-Cunoașteți povestea taberei „Celesta Curătură”?

-Păi tot de la voi. În fiecare vară primesc fotografii făcute de doamna directoare Luminița Lupu. Și de 10 ani! Foarte frumoasă inițiativă. Locul este superb.

-V-ar plăcea să coordonați un atelier în tabără?

-Atelierul pentru mine e foarte complicat de făcut. Cine se ocupă de utilaj? Adică nu îmi trebuie doar un creion și o hârtie precum unui grafician. După mine, graficianul este cel mai ușor. Se plimbă, se duce în tabere doar cu blocul și creionul, cel mult cărbune. Ori pictorul cară

trusa, culori, sculptorul pământ, piatră, unelte, scule, dalta. Un creator de artă decorativă ca mine, e foarte complicat. Da, numai idei așternute pe hârtie. Am mai fost în tabere și am pus pe hârtie un viitor proiect de tapiserie, proiect care poate fi transpus în tapiserie dar care au rămas la stadiul de proiect, atât. Așa mi-ar plăcea doar să stau în compania voastră, să fac o îmbăiere de tinerețe!

-De unde ați dobândit talentul de a realiza astfel de țesături?

-De la Bunul Dumnezeu. Este un har, moștenit de la mama. Mama mea era extraordinar de dotată. Cosea, țesea, avea o îndemânare extraordinară. Dumnezeu să o odihnească! A fost foarte capabilă și pricepea foarte repede. Dacă vedea la o cumătră, la o fină, la o nănașă, un model, ea până seara știa să îl facă. Adică era extraordinară. Eu nu îmi dădeam seama. Eram un copil, avea grijă de mine, să mă îmbrace și să îmi dea să mănânc. Eventual, ea m-a îngrijit mult, povețe și sfaturi părintești, în sensul: „Vrei hârtie? Vrei creioane colorate?” Dar mama m-a sprijinit și, când îmi trebuiau materiale să desenez, ea mereu îmi dădea materiale. Mă ținea prezentă în această lume, sau poate a simțit că sunt un copil care poate face mai mult decât celălalt de lângă mine.

-Credeti că încurajați alte generații să păstreze tradiția țesăturilor?

-Tare aș vrea! La mine la atelier eu am avut o perioadă în care am înființat 5 +1, care însemna 5 absolvenți de institut de artă textilă, care erau în primii 2-3 ani după absolvire. Eu îi stimulam să facă o expoziție. Am avut, cred, vreo șase ediții. După aceea

am abandonat. Eu i-am invitat la mine la atelier pentru că în primii ani de după facultate trebuie să te ancorezi în lumea artistică, în sensul să ieși pe piață la o expoziție. Cu ce? Cu o lucrare proprie, nu lucrările de școală, de studiu. Am simțit eu că trebuie să îi învăț pe tineri cum se face treaba asta, pentru că toți în facultate visam să ajungem artiști mari. În facultate aveam materiale, aveam confort, dar după facultate, ce faci? Te înșfacă viața cu de toate și te mai gândești că trebuie să faci și artă? Cred că nu, că prea te smulge. Și atunci, undeva, am încercat să modelez, lucru pe care cred eu că l-am realizat. Am avut o perioadă în care am vrut să învețe la mine, la atelier, dar nu am avut statornici. Se plăctiseau prea repede. Este o muncă a răbdării. Tapiseria este genul de artă, cea mai mare mâncătoare de timp. E grea și sculptura. Ambele, după mine, sunt două genuri de artă foarte, foarte grele. Dar grea la propriu e sculptura, din cauza zonei materialului, cioplitului, concentrării. Dar tapiseria cere multă răbdare și, dacă nu ai răbdare, să stai acolo ore în șir la gherghes, nu înveți nimic. Și realizarea se face în timp, nu jumătate de oră sau dacă ai stat două ore și ai lucrat. Am avut perioade când beneficiarii care veneau la mine la atelier săptămânal mă întrebau: „da ' ați mai lucrat? Parcă nu ați mai lucrat!“ Eu lucrasem, dar credeam că merge jumătate de metru în sus lucrat într-o săptămână. E aproape imperceptibil ce dimensiune de țesătură făcusem

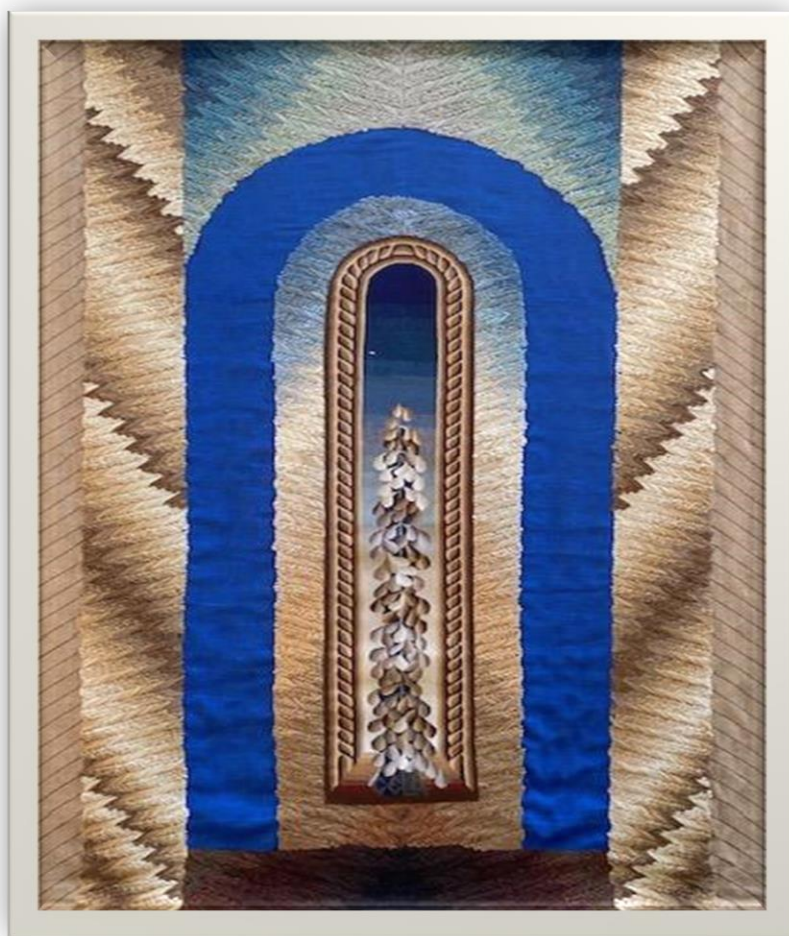
într-o săptămână. Trebuie să-ți cultivi tu starea, răbdarea. E un gen de artă foarte frumoasă, dar e numai pentru cei cu răbdare și pentru cei cu bună dispoziție, cu o atenție bine dirijată.

-A fost mereu visul dumneavoastră să deveniți un creator de tapiserii, atât de cunoscut?

-Dragile mele, asta vine de la sine. Adică, nu poți să-ți faci un plan la 22 de ani sau 23 de ani: „eu am să ajung medaliat”. Nu poți să-ți faci asemenea vise. Visul tău este să fii sănătos și să ai putere de muncă. Și ce muncești, să muncești cu pasiune.

-Ați dobândit alte deprinderi de-a lungul anilor?

-Am făcut pictură pe sticlă, am făcut serigrafie (un fel de grafică cu sită), am făcut și modă, vreo zece ani în fabrică.

-Ce vă bucură să faceți în timpul liber?

-Să citesc. Să ascult muzică lucrând. Să dezleg cuvinte încrucișare. Acum nu mai merg, dar îmi plăcea să merg la teatru, la concerte, aveam abonament la Ateneu. A fost o perioadă bună.

-Ce sfaturi le dați micilor artiști care visează să devină tapiseri?

-Să aibă răbdare și să lucreze. Țsta este sfatul meu. Să nu se grăbească.

Este un lucru care dăinuie, și tot ce dăinuie nu se face dintr-o

respirație. Trebuie să lucrezi mult, să insiști și să pară lucru făcut dintr-o respirație, adică să fie spontan, să nu arate ca un lucru obosit și chinuit în timp de enervarea ta sau plictisul tău.

- Vă mulțumim!

